

Status og problemstillinger vedrørende geokodning af bygninger

Indledning

Dette notat er målrettet ledere og andre "ikke GIS-faglige personer" i kommunerne (dog er bilag 3 og 4 af mere teknisk karakter). Notatet indeholder en status for den landsdækkende geokodning af bygninger i Danmark og giver en kortfattet beskrivelse af nogle administrative forhold i tilknytning til bygningsgeokodning, som kommunerne bør være opmærksomme på. Endelig indeholder notatet en uddybning af forhold, som den enkelte kommune skal forholde sig til i relation til vedligeholdelse af bygningsgeokodningen:

Indhold

- Status for bygningsgeokodning på landsplan
- Administrative overvejelser
- Vedligehold – data, systemer og forankring

Status for geokodning på landsplan

MBBL (nu SKAT) har i løbet af 2014/15 taget initiativ til en landsdækkende geokodning. Derved har alle kommuner fået geokodet bygninger indenfor kommunen. I første omgang er der sket en maskinel sammenkobling af BBR oplysninger med bygningstemaet i Geodanmarks kortdata.

Nogle kommuner har tidligere på eget initiativ gennemført en maskinel geokodning, som de efterfølgende har suppleret med en manuel gennemgang/sagsbehandling i forhold til arealafvigelse. De kommuner som har gjort dette, har fået mulighed for at anvende denne geokodning i stedet for den maskinelle geokodning, som MBBL har gennemført.

Geokodet bygningsmateriale har været tilgængeligt i den nationale Geodanmark database siden 2. kvartal 2015. En geokodning repræsenterer primært en 1:1 relation mellem bygning i kort og tilsvarende registrering i BBR.

Som udgangspunkt giver geokodning af en bygning ikke information om uoverensstemmelser mellem registrering og de faktiske forhold, men primært en relation eller identifikation.

Der er stor forskel på, hvor stor en del af bygningerne, som kommunerne har fået geokodet – oftest mellem 50-85 %. Dette afhænger bl.a. af datakvalitet og indsats ved en eventuel manuel efterbehandling af den maskinelle geokodning.

Forskellige niveauer af geokodningen i de enkelte kommuner

Det er forskelligt, hvordan de enkelte kommuner har valgt at arbejde med geokodning af bygningerne i kommunen. Kommunernes geokodning kan opdeles i 4 typer:

1. Kommunen har alene maskinelt geokodede bygninger (fra MBBLs geokodning i 2014).
2. Kommunen har maskinelt geokodede bygninger, og har påbegyndt en manuel efterbehandling.
3. Kommunen har tidligere maskinelt geokodet bygningerne og efterfølgende gennemført manuel geokodning. Data er ikke efterfølgende vedligeholdt i forhold til BBR ændringer. Data skal således opdateres i forhold til de ændringer der er sket i BBR.
4. Kommunen har tidligere geokodet bygningerne og vedligeholder referencen løbende.

Geokodningsdata tilgængelig via forskellige portaler

Geokodede bygninger udstilles direkte fra Kortforsyningen.dk til forskellige digitale løsninger med bygningsinformation, f.eks. kort.BBR.dk, hvor bygningsinformationer fra BBR visualiseres på et kort/ortofoto:

Eksempel på ejendom i www.kort.BBR.dk

Endvidere er der nu kommet kort med bygningsnummerering på BBR meddelelsen - eksempler, kan ses nedenfor:

Eksempel på samme ejendom på kort i BBR meddelelsen

Administrative overvejelser

En række kommuner har efterlyst retningslinjer for, hvordan de skal håndtere de mange uoverensstemmelser, der konstateres i forbindelse med bygningsgeokodningen, mellem en bygnings areal i kortet i forhold til de samme bygnings registrerede areal i BBR. De relativt mange arealmæssige uoverensstemmelser betyder, at det vil tage lang tid for kommunen at sagsbehandle alle uoverensstemmelser, og nogle kommuner er derfor bekymrede for om eventuelle "lovliggørelsessager" bliver forældede inden kommunen kan nå at gennemføre den nødvendige sagsbehandling.

En kommune har pligt til at reagere, hvis den bliver bekendt med forhold som ikke er lovlige (jf. BBR-bekendtgørelsens § 23 og Byggelovens § 16C, stk. 3). Det er samtidig klart, at kommunernes kapacitet til at behandle "lovliggørelsessager" ikke er ubegrænset, og det er derfor et relevant spørgsmål, hvordan kommunerne kan agere, så kommunens byggesagsbehandling ikke bliver overbelastet af "lovliggørelsessager" som følge af bygningsgeokodningen, og således at eventuelle "lovliggørelsessager" ikke bliver forældede.

KL's vurdering

Problemstillingen har været kendt i nogen tid. Allerede i efteråret 2014, henvendte geodatasamarbejdet GeoMidt sig til KL, for at høre deres vurdering af dette spørgsmål. Efter dialog mellem KL og det daværende MBBL, foreligger KL's svar i form af et notat af 11/11 2014 (jf. bilag 1.). I notatet giver KL/MBBL udtryk for, at det er tilstrækkeligt, at kommunen i en "notatlinje" i BBR gør et notat om, at der er konstateret en

uoverensstemmelse mellem de "faktiske forhold" og "de lovlige forhold", og på denne måde, gøre opmærksom på dette i BBR-meddelelsen. Kommunen kan herefter igangsætte en egentlig sagsbehandling og en eventuel lovliggørelsesproces, "når de fornødne ressourcer til dette er til stede".

Ved telefonisk henvendelse den 10/11 2015 oplyser KL, at man ikke har sendt dette notat til alle landets kommuner, men at der i begyndelsen af 2016 vil blive udsendt et brev fra KL til alle kommunernes tekniske chefer (som følge af en henvendelse fra SKAT vedr. bygningsgeokodning), og at KL i dette brev også vil adressere den problemstilling som er omhandlet i notatet af 11/11 2014.

Eksempler på fire kommuners håndtering af problemstillingen er beskrevet i bilag 2.

Vedligehold – data, systemer og forankring

SKAT har stillet et gratis webbaseret værktøj, geokoderen.dk, til rådighed for kommunerne, med henblik på, fremadrettet at vedligeholde georeferencen af bygninger i BBR. I løsningen bliver data vedligeholdet direkte i den centrale Geodanmarkdatabase, som f.eks. leverer bygninger til de to kort i hhv. BBR-meddelelse og www.kort.BBR.dk

En oversigt over sammenhængen mellem datakilder i vedligeholdelsesprocessen for bygningsgeokodning er vist i bilag 3. I oversigten ses også hvilke muligheder der er for at hente data ud til kommunens eget GIS.

Organisatorisk forankring

I de kommuner, som tidligere har gennemført geokodningsprojekter, har opgaven primært været forankret omkring GIS området - eller i nogle tilfælde, i et tæt samarbejde med byggesagsområdet, hvis arbejdet også har omfattet lovliggørelse og oprydning i BBR.

På sigt bør kommunen afklare forankring og behov nye arbejdsgange i vedligeholdelsen af bygningsgeokodningen. I mange kommuner vil det formentlig være hensigtsmæssigt, at geokodning grundlæggende integreres i sagsbehandlingen og bliver en del af arbejdsgangene hos BBR- og byggesagsmedarbejderne. Der er en del overvejelser tilknyttet proceduren omkring vedligehold – nogle af disse er listet i bilag 4.

Afhængig af den nuværende forankring, kan dette betyde at arbejdsopgaven flyttes fra GIS-medarbejderens bord. I stedet kan GIS-medarbejderen i øget omfang, formidle data til analyser og understøtte at data skaber værdi i digitale arbejdsgange og beslutningsprocesser. Rapporten " BBR BYGNINGSGEOKODNING – eksempler på anvendelser" viser en række eksempler på, hvordan geokodede bygninger indgår som data i forskellige former for geografiske analyser.